

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

3 Quanto tempore Christus prædecauerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

Grg.

inde scandalum oritur, ipse sibi scandalum causa est, qui fecit quod argui debet, non ille qui arguit. Denique, nec cauior sum in verbo, nec circumspicior in sensu illo qui ait, Melius est ut scandalum oriatur, quam ut veritas relinquatur. Quanquam nescio quid prosit, si quod mundus clamat, ego taceo, omniumque passim verbis intellecto factore solus d. simulo piffem. & Gregor. lib. 7. epist. 1. quae refertur in c. Paulus 2. q. 7. exponens illud. Seniores ne increpaueris. Hec regula tunc seruanda est, cum culpa senioris exemplo suo non trahit ad interitum corda iuniorum, ubi autem senior ad interitum iuuenibus exemplum praebet, ibi districta increpatione ferendus est. Atque multa similia de hoc argumento facile reperiuntur tam in dictis, quam in factis, & exemplis: tum Prophetarum, cum Apostolorum, & aliorum Sanctorum Patrum. Quanquam vero haec generalis doctrina indubitata sit, eam tamen ad praxim reducere, circumstantias omnes prudenter perpendere, ut doctor Evangelicus, neque in tacendo segnis, neque in loquendo imprudens sit, valde est difficile, & ideo & constanti animo, & maturo iudicio pollere necesse est eum qui hoc munere fungitur.

Prudentia
Christi in
instruendis,
corripendis
que Iudaeis.

Ex hac vero regula optime colligitur, prudentissime egisse Christum Dominum constanter docendo, & corripiendo Iudaeos, etiam si multorum offensionem, & scandalum inde oriturum esse praesciret. Hoc constat primo ex ipsius Christi auctoritate, qui nihil potuit imprudenter, aut praeter charitatis ordinem operari: sed legimus ita fecisse, & discipulis interdum ipsum monentibus quod Iudaei scandalizarentur, respondisse. *Sinite illos: cecidit, & duces caecorum.* Secundo id patet ex re ipsa. Nam doctrina Christi erat vniuerso mundo necessaria maioriisque momenti erat, quod vel pauci illam reciperent, qui erant futuri veluti semen disseminandum, & multiplicandum in vniuerso orbe, quam quod Iudaei offensionis, ac scandalum occasionem acciperent. Deinde Iudaeorum principes, Scribae, & Pharisei publice corrumpebant populum, eiusque salutem impediabant: tum prauis moribus: tum etiam resistendo veritati, & doctrinae Christi, quae sufficienter illis proponebatur, reprehendendo, & ideo non obstante qualibet eorum offensione, publice a Christo obiurgandi fuerunt. Denique quamuis ex doctrina, & reprehensione Christi Iudaei sumpturi erant occasionem occidendi ipsum, quod grauius peccatum fuit, quam cetera omnia, quae antea ipsi commiserant, tamen hoc eorum malo bene versus erat Deus ad maximum bonum, qualis est redemptionis, & totius mundi salus. Non ergo debuit Christus doctrinam suam celare, ne illud malum fieret, sed potius debuit, neque a docendo, neque increpando desistere, ne tantum bonum impediretur.

Responsio ad
argumenta
in oppositum

Rationes autem dubitandi in initio positae solum procedunt in illis casibus, quando ex doctrina, aut reprehensione, vel priuata, vel publica nullum speratur commodum, sed solum detrimentum. Vel certe quando tantum est malum, quod timetur, tamque exiguum bonum, quod speratur, ut hoc potius praetermitti debere, quam illud permitti, prudenter iudicetur. Sapientia enim huiusmodi casus morales euenire possunt cumque haec res, neque intrinsece mala sit, neque necessario bona, sed iuxta diuersas circumstantias interdum vnum expediat, interdum aliud, ideo Scriptura, & sancti nunc vno modo loquuntur, nunc alio, ubique tamen idem intendunt, nimirum ut id semper fiat, quod ordini charitatis magis fuerit consentaneum.

* *

* *

* *

Haec quaestio necessaria est, ut intelligatur, quae aetate Christus mortuus est, & ideo diligenter est hoc loco discutienda. Prima ergo sententia est quorundam Patrum, qui solum vnum annum Christi praedicationi adscribunt. Ita dicit Clemens Alexand. libr. 1. Strom. non longe a fine, afferens illud, Isai. 61. Spiritus Domini super me, eo quod vixit me Dominus, & infra, *Ut predicarem annum placabilem Domino, & in hanc sententiam merito citari possunt Laetantius, Iulius Africanus, & alij, qui asserunt, Christum trigesimo aetatis anno obiisse, quos infra suo loco referemus.* Tribui etiam solet haec opinio Tertulliano, qui libro cont. Iudaeos, capit. 8. dicit. Christum mortuum esse anno 15. Imperij Tiberij. Sed hic author potius videtur errasse ponens initium praedicationis Christi anno 12. Tiberij, ut supra ex libr. cont. Marcion. annotauimus.

Clem. Alex.
Isaia 61.

Laetan.
Iul. Afr.
Tertul.

Secunda sententia est, Christum Dominum duobus annis praedicasse. Haec videtur fuisse sententia Apollinaris Laodicensis apud Hier. Dan. 9. & eam sequitur Cyrill. Alexandr. in 29. capit. Isaiae in principio.

Apol.
Hieronym.
Cyril.

Tertia sententia & communis est Christum praedicasse tribus annis, & nonnullis mensibus, cuius auctores postea referam.

Quarta sententia esse potest, posuisse in praedicatione super quatuor annos, menses quoque aliquot. Ut autem de his tribus sententijs vltimis seramus iudicium (prima enim in omni sensu est improbabilis) est animaduertendum, initium praedicationis Christi posse computari vel a baptismo, vel a miraculo nuptiarum. Quae differentia in nostra sententia multum ad praesentem quaestionem refert. Estimamus enim annum integrum inter illa duo mysteria intercessisse: qui vero hoc negant, tantumque aliquod menses intercessisse asserunt, nihil referre putant, quod a baptismo, vel nuptijs praedicationis sumatur exordium.

Primo igitur certum existimo a miraculo nuptiarum posuisse in praedicatione Christum ut minimum duos annos, & aliquot menses aut dies, in quo fere omnes sancti Patres conueniunt, idque ex discursu Euangelij Ioannis manifeste colligunt. Nam capite 2. statim post miraculum nuptiarum commemorat vnum pascha, quod Christus Ierosolymis celebravit, deinde c. 6. aliud memorat, quod siue vlla dubitatione est distinctum a superiori (ut aperte constat ex historia illorum capitum) atque ita numeratur vnus annus, qui ut minimum inter illa Paschata interpositus est. Rursus cap. 11. & 13. mentionem facit alterius paschatis, in quo Christus interfectus est, quod esse distinctum a reliquis eodem modo ex eadem historia constat, ergo necesse est, ut praedicationis Christi durauerit saltem duobus annis, quia tria paschata non possunt minori tempore numerari. Quibus insuper addendum est tempus illud, quod a miraculo nuptiarum vsque ad proximum pascha fluxit, quod iuxta sententiam supra a nobis approbatam fuit a 6. die Ianuarij vsque ad finem Martij. Ex eadem sententia sequitur, si numeremus annos praedicationis Christi a baptismo, non posse a nobis pauciores, quam tres numerari, & hinc etiam euidenter confutatur prima sententia. Quia siue initium praedicationis sumatur a baptismo, siue a miraculo nuptiarum, non potest praedicationis tempus vno anno coartari. Alia vero tres sententiae omnes habent aliquid probabilitatis, vel statuendo diuersum praedicationis initium, vel iuxta diuersas sententias probabiles circa annum, qui a baptismo ad nuptias vsque fluxit, diuersimode sentiendo.

Ioan. 2. & 1.

Ioan. 11. & 13.

Iam

Iam vero inquirendum superest, an ex historia Evangelica colligi possit alius huiusce predicationis annus, petitio ipsius principij, à miraculo nuptiarum, atq; adeo vtrum ab eo die numerandi sint tres anni, an tantum duo. Nam quod vltra triennium non extendatur, ex eadem historia Evangelica Ioannis ferè omnes authores colligunt. Quia Ioannes late describit, & per diuersa paschata indicat annos predicationis Christi, saltem à miraculo nuptiarum. Et ideo vanum esset, & sine fundamento, aliquem annum addere qui ex hac Evangelica historia non colligatur, vt dicemus latius agentes de morte Christi. Tota igitur controuersia posita est in expositione illorum verborum Ioannis 5. *Post hac erat dies festus Iudaorum, & ascendit Iesus Ierosolymam.* Dubium est enim quod fuerit illud festum. Si enim fuit pascha, cum illud sit distinctum ab ijs, quæ ca. 2. & 6. memorantur, atq; illis interiectum, necesse erit addere alium annum: si autem fuit festum Pentecostes, vel aliud aliud, nulla erit necessitas addendi alium annum. Prima ergo expositio, & satis frequens est, illud festum non fuisse pascha. Primo quia non est verisimile Ioannem ca. 5. mentionem facere vnus paschatis, & statim c. 6. transitum ad aliud facere vnus integri anni historia prætermissa.

Secundo, quia Ioann. diligens fuit in designandis festis paschæ, vt feriem, & veluti chronologiam predicationis Christi notaret, & ideo distinctè semper illa nominat, & non communi, vulgarique voce *dies festi*. Denique, quia alias necessarium erit nobis admittere quatuor annos integros predicationis Christi, numerando à baptismo, quod inauditum est, & cum humana historia, & chronologia non potest coherere. Quod si inquiras quodnam fuerit illud festum de quo fit mentio Ioan. 5. Chrysost. ho. 35. in Ioann. (quem Theophyl. & Euthy. sequuntur) sine probatione dicit, *Vt mihi videtur Pentecostes*, Cyrillus vero libr. 2. cap. 123. eandem tenens sententiam probationem adiungit, quia hoc festum videtur immediate sequitur post pascha, at vero Iudæi nullum festum immediate post pascha celebrant, nisi Pentecostes. Assumptum vero solum probatur à Cyrillo ex ordine historia, quia postquam cap. 2. Ioannes mentionem fecerat paschatis, vsq; ad c. 5. non fecit mentionem alterius diei festi. Quæ tamen probatio non est efficax, scpe enim Evangelica historia facit transitum ab vno festo ad aliud remotum. Hanc sententiam docuit etiam Apollinaris, apud Hiero. Daniel. 9. D. Thom. Albert. Magn. Lyran. & alij super Ioann. & Petrus Comestor in histor. Euang. cap. 81.

Secunda expositio est illud festum fuisse pascha. Ita sentit Iren. libr. 2. aduers. Hæres. capi. 39. & optimè Rupert. libr. 5. in Ioannem in initio. Atque idem sentiunt alij antiqui Patres, infra citandi, & ex recentioribus Iansen. & Fran. Tolet. ibi, & Benedic. Pererius libro 11. in Daniele quæstion. 7. Suaderi potest primo ex absoluta appellatione *dies festi*. Quia neque in veteri, neque in nouo testamento, alia solemnitas absoluta *dies festi* appellatione nominatur, pascha vero quasi per antonomasiam sæpe ita vocatur, præsertim à Ioanne, vt cap. 4. *Cum venisset in Galilaam exceperunt illum Galilæi, cum omnia viderent, quæ fecerat Ierosolymis in die festo*, & ipsi enim venerant ad diem festum. Vbi per diem festum necesse est Pascha intelligi, alludit enim ad historiam, quam capi. 2. narrauerat, quomodo scilicet in die Paschæ, eiecisset Christus ementes, & vendentes è templo. Et videtur hic locus non parum vrgere, quia paucis interpositis subdit Ioan. in cap. 5. *Post hac erat dies festus Iudaorum*, ergo verisimile est in eadem significatione vsum esse illa voce. Præsertim quia statim cap. 7. agens de alia solemnitate sub nomine *dies festi*, non simpliciter ita vocat, sed cum addito *diem festum Scenopagia*, cap. vero 11. & sequentibus sæpe Pascha, *diem festum*. Suarez. tom. 2.

sum, simpliciter appellat. Et similiter Matth. cap. 26. *Matth. 26. Non in die festo*, & Luc. cap. 2. *secundum consuetudinem diei festi*, quem paulo antea Pascha vocauerat. Secundo est vehemens coniectura, quia illa omnia, quæ à Ioanne narrantur dicta, & facta à Christo, à capit. 2. (vbi in die Paschæ dicitur eiecisse ementes & vendentes è templo) vsque ad cap. 5. (vbi fit mentio huius diei festi) non videntur potuisse fieri solis quinquaginta diebus, imò neq; breuiori tempore, quam integro anno.

Quod ita declaratur: nam c. 3. narrat colloquium Christi cum Nicodemo, & postea dicit venisse Iesum cum discipulis in Iudæam, & ibi moratum esse, & baptizasse. Quo loquendi modo significat non paucis diebus illic habitasse. Deinde (quod magis vrget) cap. 4. narrat rediisse Christum à Iudæa in Galilaam, & transiisse per Samariam, & post colloquium cum Samaritana inter alia dixisse discipulis. *Nonne vos dicitis, quod adhuc quatuor menses sunt: & messis venit?* Quæ verba perpendens Rupert. supra inquit, *Constat, quod vbi non plus, quam quatuor menses ad messem interunt, paschalis festiuitas non plus, quam duobus mensibus longe abest, quo vsque spatio temporis nulla alia festiuitas occurrit, in qua secundum præceptum legis omne masculum deberet apparere ante conspectum Domini.* Et ex eisdem verbis colligunt S. Thom. Hugo Cardin. Claud. Caiet. & Iansen. illud tempus, in quo Christus Samariam pertransiit, fuisse hyemale, inter Nouembrem, & Ianuarius. Quia tempus messis in Iudæa erat mensis Martij, vel Aprilis, vt colligi potest ex Iosue 4. Vbi dicitur populus Israel pertransiisse Iordanem decimo die mensis primi (qui erat Martius) & tamen cap. 3. dictum erat, illud fuisse tempus messis his verbis, *Iordanis ripas aluei sui tempore messis impleuerat.*

Dicere verò aliquis posset in c. 4. per mensem primum non intelligi Martium, qui solum erat primus in ordine ad festiuitates celebrandas, sed Septembrem, qui erat primus in computatione anni communis Hebræorum. Sed hæc fuga excluditur, cap. 5. vbi dicitur *transmisso Iordane fecisse populum Phasidima quarta die mensis ad vesporem in campis Iericho*, non autem est dubium quin de eodem mense intelligatur: quia non permanserunt ibi sex menses, vt facerent pascha, sed post quatuor dies illud celebrant, vt notauit Theod. quæ. 2. in Iosue, & indicauit Hieronym. libr. 1. contra Iovinianum circa med. A. liter eludi posset hic locus, dicendo verbis illis capit. 3. non affirmari illud fuisse tempus messis, sed comparari venundationem illam cum ea quæ tempore messis fieri solebat. Nam Septuaginta legunt, *sicut in tempore messis.* Sed huic expositioni obstat vulgata lectio, quæ non habet, *sicut in tempore*, sed simpliciter, *tempore messis*. Secundo, quia statim ca. 5. post narratam paschæ celebrationem additur, & *comederunt de frugibus terre die altero* (scilicet die decimo quarto mensis primi) *et panes, & polentam eiusdem anni, defecitque manna, postquam comederunt de frugibus terre, neque vñ sunt vltra cibo illo filij Israel, sed comederunt de frugibus presentis anni terre Canaan.* Ergo negari non potest, quin eo tempore fructus terræ iam ad maturitatem peruenissent, atque adeo, quod tempus messis iam instaret. Atque ita exponunt hunc locum Lyranus, Hugo, & Abulens. qu. 35. in cap. 3. qui aduertunt primum mensem Iudæorum interdum coincidere cum nostro Aprili, & ita potuisse accidere illo anno, cumque illa regio calidior sit, & prope Iordanem esset, & humidior, atque magis disposita, vt citius fructus maturefcerent, fieri potuisse, vt eo iam tempore aliqua ex parte messis inciperet: Et confirmari potest hæc sententia ex Leuit. 23. Vbi præcipitur in paschate offerri manipulum primitiarum coram Domino, quod est signum eo tempore segetes fuisse iam aptas ad messem. Vnde Ioseph 3. antiquit. ca. 12. refert, tempore paschatis

Testimoniū
Io. 5. de die
festi Iuda-
orum.
1. expositio.

Chrysost.
Theophyl.
Euthym.
Cyril.

Apollin.
Hieronym.
D. Thom.
Albert.
Lyran.
Petr. Com.
2. expositio.
Iren.
Iansen.
Tolet.
Pererius.

Testimoniū
Io. de die fe-
sti intelligen-
dum de Pa-
schate.

Ioann. 1. & 3.
Ioan. 7. & 11.

Ioan. 4.
Tempus mes-
sis in Iudæa
quando.

Rupert.

D. Thom.
Hugo Card.
Claud.
Caietan.
Iansen.

Ios. 3. & 4.

Ios. 5.

Theod.
Hierony.

Hugo.
Abulens.
Lyran.

Leuit. 23.

Ioseph.

solita esse omnia fata habere iam culmum, spicam, & grana, & quamvis non essent omnino perfecta, fuisse tamen vicina maturitati, saltem in aliquibus locis, ita ut meti possent, ut manipulus spicarum offerretur Deo, utque possent grana torreri, & in sacrificium offerri. Quod etiam notauit Lyranus supra, & Leuit. ac Exod. 23. ubi propter hanc causam primus mensis vocatur, *Mensis nouorum*, & apertus capit. 23. *Mensis nouarum frugum*. Relinquitur ergo, tempus, illud, in quo Christus pertransiit Samariam non potuisse esse paulo ante pentecostem. Illud namque tempus non distabat à tempore melsis per menses quatuor, maxime cum Christus non de fine: sed de initio melsis loquatur. Sic enim ait: *Adhuc quatuor menses sunt, & messis venit*, ergo illud festum, de quo Ioannes loquitur cap. 5. non potuit esse festum Pentecostes, quia illud proxime sequutum est post transitum Iesu per Samariam. Et eadem ratione concluditur, non posse etiam explicari locum illum de festo tabernaculorum proximo Septembri celebrato post illud Pascha, cuius facta fuerat mentio capit. 2. Quia in illo temporis interuallo nunquam defuere quatuor menses, vsque ad tempus melsis, ergo festum illud non fuit festum tabernaculorum. Nec etiam esse potuit festum Encæniarum (ut Caietan. finxit Ioan. 5. quem Canus sequitur lib. 10. de locis. ca. 5. ad 6.) Tum quia illud festum non erat adeo solenne, ut simpliciter *dies festus*, quasi per antonomasiam diceretur. Quæ ratio generaliter probat de reliquis festis minoribus, quæ hyeme celebrabantur. Tum etiam, quia illo modo non possunt commode verba Christi explicari. Oportuisset enim, ut ante mensē Nouembris, in quem festum illud incidebat, Christus transisset per Samariam, ergo tunc dicere non posset. *Adhuc quatuor menses sunt, & messis venit*. Eo vel maxime, quod solum in tribus solemnioribus, festis Paschæ, Pentecostes, & Tabernaculorum tenebantur omnes Iudæi, qui terram promissionis incolebant, Ierosolymam ad sacrificandum ascendere, ut constat Exod. 23. Illud autem festum, de quo Ioannes loquitur ca. 5. videtur fuisse aliquod ex istis, ut omnes grauiore expostores intelligunt. Nam verba illa: *Erat dies festus Iudeorum, & ascendit Iesus Ierosolymam*, vim habent causalis propositionis, scilicet ascendisse Christum, quia erat dies festus, nimirum in quo omnibus ascendendum erat. Cum ergo ostensum sit non fuisse festum Pentecostes, neque Tabernaculorum, nihil sanè verisimilius dici potest, quam quod fuerit festum Paschæ.

Contra hoc verò aliqui contēdunt, tempus melsis apud Iudæos fuisse eodem tempore, quo est apud nos. Nam Leuit. 23. & Exod. 23. indicatur finem melsis in fine Augusti accidere solitum esse, atque ita colligunt festum Paschæ incidere solitum in principium veris, ut Hieron. notat Aggæi. 2. Vnde fit eodem tempore paulo post pascha potuisse Christum dicere. *Adhuc quatuor menses sunt, & messis venit*, ut sensit Cyrill. lib. 2. in Ioan. cap. 106. Cui sententiæ fauet Chrysostom. tom. 2. sermone quodam de Ioanne Baptista, ubi dicit, Iunium fuisse initium melsis frumentaceæ. Iuxta quam sententiam rectè intelligi potest locus Ioannis de festo Pentecostes. Sed præterquam quod illa expositio de festo Paschæ non solum prædictæ ratione sed etiam alijs, & quidem efficacibus nititur. Hæc, quæ ad refellendam prædictam rationem afferuntur, nullo modo nobis suaderi possunt. Tum quia loca Scripturæ in contrarium adducta, tam aperta sunt, ut vix possint explicari. Tum etiam, quia id quod dicitur, repugnat & principijs geographiæ & omni historiæ, ac experientiæ. Tum etiam quia ex citatis locis Leuitic. & Exod. 23. constat in festo Pentecostes solitas esse offerri primitias frugum, & duos panes ex primitijs critici. Vnde fit eo tempore non solum inchoatum,

sed fere finitum fuisse tempus melsis: in fine autem Augusti non solum melsis, sed etiam vindemia finita erat, ut eisdem locis Lyranus notat, & Deuter. 26. Quod etiam est signum multo antea finitum fuisse tempus melsis. Nullo ergo modo à Paschate ad initium melsis poterat quatuor menses superesse, non ergo potuerunt illa verba à Christo dici tempore veris, statim post pascha, sed tempore hyemis ante pascha, ergo locus ille lo. 5. non potest de Pentecoste, sed solum de pascha intelligi.

Ex hac ergo huius loci expositione (quam veriorē existimamus) concluditur, quatuor paschata numerari à Ioanne post miraculum nuptiarum, & consequenter numerando prædicationem Christi ab eo miraculo, tribus annis: & tribus mensibus durasse, atque adeo (si sumamus initium à tempore baptismi) numerandos esse quatuor annos, & tres menses.

Sed supersunt nonnullæ difficultates circa hanc sententiam. Prima est, quia nullus author grauis tot annos tribuit prædicationi Christi, sed ad summum tres, & aliquot menses, ut videre licet in Euseb. libr. 8. de Demonstrat. demonst. 2. circa finem, ubi tamen non declarat, ex quo tempore illorum annorum ferri ordiatur, in chronico tamen apertè, ut videtur illos à baptismo Christi repetere, ut patet computando quæ narrat in Olympiade ducentesima prima, & ducentesima secunda, sed apertissime id docet libr. 1. hist. c. 10. Eusebium autem secutus est Hieron. Daniel. 9. ubi Theodoret. idem sensit, & clarius Ignat. epist. 5. ad Trallianos, *Tricennium prædicaui Evangelium, signa, & prodigia patraui*. Et videtur initium sumere à baptismo, cuius proxime mentionem fecerat. Eandem sententiam videtur tenuisse Beda libr. de ratione temporum, cap. 45. & Aymo Apocalyp. 12. & Nicephorus lib. 1. cap. 29. Ad hanc difficultatem nihil aliud habeo quod respondeam, nisi hos Patres non satis distinxisse inter initium prædicationis Christi sumptum à baptismo, vel à miraculo nuptiarum, solumque docere voluisse ex Evangelio Ioannis tres tantum annos colligi posse, quod nos etiam fatemur. Cæterum, quia extradiatione Ecclesiastica alium integrum annū credimus intercessisse à baptismo, vsque ad nuptias, ideo annum alium annumerandum censemus, siue ille annumeretur inter annos prædicationis (quia extunc cœpit docere, & discipulos congregare, ut supra diximus) siue dicatur initium potius esse sumendum à nuptiis, quia tunc cœpit Christus Dominus manifestare gloriam suam hominibus, & doctrinam miraculis confirmare, quod ad modum loquendi spectat. Quamvis prior, qui initium doctrinæ sumit à baptismo, videatur magis vltatus, magisque historiæ, & rationi conformis.

Secunda difficultas sumitur ex Luca c. 3. dicens. *Anno quinto decimo imperij Tiberij Caesaris, sub principibus sacerdotum Anna, & Caipha factum est verbum Domini super Ioannem*. Ex quibus verbis colligi videtur totum tempus prædicationis Christi comprehensum esse sub pontificatibus Annæ, & Caiphæ, id est, baptizatum esse eo anno quo Annas pontificatum gerebat, mortuum autem in pontificatu Caiphæ, Nam hoc posterius manifestum constat ex omnibus Evangelistis, illud vero prius ex hoc loco Lucæ deducitur. Et ita interpretatur Euseb. lib. 1. Hist. ca. 10. Rursus addendum est ex Iosepho lib. 8. antiquitatum cap. 3. inter Annam, & Caipham tres Pontifices intercessisse Ismaelem, Eleazarum, & Simeonem, qui eo tempore annui erant, ut aperte colligitur ex verbis illis Ioannis cap. 11. *Cum esset pontifex anni illius, & Iosephus idem testatur, ergo tota Christi prædicatione à baptismo vsque ad mortem non potuit integrum quadriennium efficere*. Quo argumento vsus est Eusebius supra, eumque imitatur Nicephorus.

Sed

Lyran.
Exod. 23
Leuit. 23

Ioan. 5.

Ioan. 2.

Caietan.
Canus.

Exod. 23.

Tempus prædicationis Christi quantum.

Hierony.
Theod.

Ignat.

Beda.
Aymo.
Niceph.
Responsio.2. Obiectio.
Luc. 3.Euseb.
Ioseph.

Ioan. 11.

Euseb.
Nicephorus.

Responsa

Sed est valde inefficax argumentum multis de causis. Primo quia etiam si concedatur omnia, quæ in argumento sumuntur, consequentia non est efficax. Quia cum non constet, quando inciperet, vel finiretur annus Pontificatus illorum pontificum, fieri recte potuit, ut sub illis quinque pontificibus Christus prædicauerit quatuor annis integris, & aliquot mensibus, ut facile constabit intuenti, & consideranti. Secundo, quia non satis constat Annam fuisse Pontificem eo anno, quo Christus est baptizatus. Quia verba illa Lucæ. *Sub principibus Anna, & Caipha*, valde ambigua sunt & obscura. Quia nudè, ac simpliciter accepta potius indicare videntur, verumque fuisse Pontificem eo anno, & per vices ministrasse, ut sentit Augustinus. tract. 49. in Ioannem. Alij existimant Caipham tunc fuisse Pontificem, & durasse vsque ad Christi mortem. Nam illum accepisse pontificatum quarto, vel quinto anno imperij Tiberij, & in eo perdurasse vsque ad finem imperij eius, non obscurè colligitur ex Ioseph. libr. 18. antiqu. capit. 3. & 7. quod vero ipse solus summus Pontifex esset, satis constat ex Matth. 26. *Duxerunt eum ad Caipham principem sacerdotum*, & Ioan. 11. & 18. *Duxerunt eum ad Annam primum, erat enim sacer Caipha*, quærat Pontifex anni illius, ergo etiam ille solus erat Pontifex anno baptismi Christi. Cum illo autem numeratus est Annas à Luca: tum quia Pontificatum paulo ante gesserat, & idcirco nomen principis sacerdotum nondum amiserat: tum etiam quia erat sacer Caipha, ac propterea eximia autoritate pollebat, atque hanc ob causam in passione Domini ad illum primum ductus est Christus. Quidam etiam arbitrantur illum fuisse summum præsidem concilij Sanhedrin, ad quod verè, vel falsè doctrinæ iudicium pertinebat. Nam Act. 4. in illo Concilio, quod aduersus Apostolos coactum est, Annas vocatur princeps sacerdotum, Caiphas vero deinde cum reliquis annumeratur, cum tamen eodem anno, quo mortuus est Christus, durante adhuc Caipha Pontificatu concilium illud congregatum sit. Alij denique arbitrantur Annam, & Caipham alternis annis pontificalem dignitatem obtinuisse, & ideo dictum esse, *sub Anna, & Caipha*: Quia licet eo anno, quo Ioannes Baptista prædicare cœpit, alter eorum tantummodo esset Pontifex, tamen sub utriusque pontificatu prædicauit, & uterque dicebatur princeps sacerdotum, quia alternis sibi annis mutuo succedebant. Quæ res sic probari non potest, ita neque alia efficaciori ratione refelli. Ad præterea contra Eusebium non potuisse dici, factum esse verbum Domini sub Anna, & Caipha, solum quia Caiphas futurus erat pontifex post triennium, vel quadriennium, quando Christus mortuus est, præsertim cum eo anno defunctus iam esset Ioannes, nullo ergo modo consistere potest Eusebij computatio. Quod præterea euidenter conuincitur, quia historia Iosephi qua Euseb. utitur, antecessit fere per quatuordecim annos Christi baptismum, & prædicationem: accidit enim in initio imperij Tiberij, ut dictum est, & euidenter constat ex Iosepho. Ex quo etiam facile intelligitur, non fuisse perpetuo obseruatum eo tempore, ut summi pontifices annui essent. Sed hoc pendebat ex Romanorum imperio: qui interdum breviori tempore interdum diuturniori, aliquem pontificem patebantur esse. Vnde etiam euenire poterat, ut idem sæpe pontifex fieret. Ex historia ergo, & successione horum pontificum nihil certi de tempore prædicationis Christi haberi potest.

Matth. 26.
Ioan. 11. & 18.
Anna, &
Caipha pontifex
annis
qualis,

3 Obiectio.
Responsio.

Tertia, grauis difficultas sumitur ex chronologia Romana Euangelicæ coniuncta. Nam ex Luca habemus Christum baptizatum esse anno decimo quinto imperij Tiberij, sed historia graues anno eiusdem imperij decimo octauo, Christum defunctum memorant, ergo non potuit prædicatio Christi à baptismate inchoata, quatuor integris annis du-

Fr. Suarez, Tom. 2.

rare. Sed hæc difficultas commodiorem locum habebit infra cum agemus de anno quo defunctus est Christus, ubi docebimus euenisse id quidem anno decimo nono imperij Tiberij, ex quo etiam contrumabitur amplius sententia, quam hic defendimus.

QUESTIO XLII.

De miraculis à Christo factis in generali, in quatuor articulos diuisa.

Einde considerandum est de miraculis à Christo factis: & primo in generali, secundo in speciali de singulis miraculorum generibus: tertio in particulari de transfigurationis ipsius.

Circa primum quærentur quatuor. Primo, virum Christus debuerit miracula facere. Secundo, virum fecerit ea virtute diuina. Tertio, in quo tempore inceperit miracula facere. Quarto, virum per miracula fuerit sufficienter ostensa eius diuinitas.

ARTICVLVS I.

Virum Christus debuerit facere miracula

Primum sic proceditur. Videtur, quod Christus miracula facere non debuerit. Factum enim Christi verbo ipsius debuit concordare. Sed ipse dicit Matth. 16. *Generatio mala, & adultera signum quærit, & signum non dabitur ei, nisi signum Iona Prophete*. Non ergo debuit miracula facere.

2. Præterea, sicut Christus in secundo aduentu venturus est in virtute magna & maiestate, (ut dicitur Matth. 24.) ita in primo aduentu venit in infirmitate: secundum illud Is. 53. *Virum dolorum, & scientem infirmitatem*. Sed operatio miraculorum magis pertinet ad virtutem quam ad infirmitatem. Ergo non fuit conueniens, quod in primo aduentu miracula faceret.

3. Præterea, Christus venit ad hoc ut homines saluaret per fidem, secundum illud Heb. 12. *Aspicientes in auctorem fidei, & consummatorem Iesum*. Sed miracula diminuant meritum fidei, unde Dominus Ioan. 4. dicit, *Nisi signa, & prodigia videritis, non creditis*. Ergo non videtur, quod Christus debuerit miracula facere.

Sed contra est, quod ex persona aduersariorum Dei dicitur Ioan. 11. *Quid facimus, quia hic homo multa signa facit?*

Respondeo dicendum, quod diuinitus conceditur homini miracula facere propter duo. Primo quidem, & principaliter ad confirmandam veritatem quam aliquis docet, quia enim ea, quæ sunt fidei humanam rationem excedunt, non possunt per rationes humanas probari: sed oportet quod probentur per argumentum diuine virtutis, ut dum aliquis facit opera, quæ solus Deus facere potest, credantur ea, quæ dicuntur esse à Deo, sicut cum aliquis defert literas annulo Regis signatas, creditur ex voluntate Regis processisse, quod in illis continetur.

Secundo, ad ostendendam præsentiam Dei in homine per gratiam Spiritus Sancti, ut dum sc. homo facit opera Dei, credatur Deus habitare in eo per gratiam. Vnde dicitur Galat. 3. *Qui tribuit vobis Spiritum operatur virtutes in vobis*. Vtrumque autem circa Christum erat hominibus manifestandum, scilicet quod Deus esset in eo per gratiam, non adoptionis, sed vniõis, & quod eius supernaturalis doctrina esset à Deo. Et ideo conuenientissimum fuit, ut miracula faceret. Vnde ipse dicit Ioannis decimo. *Si mihi non vultis credere, operibus credite*. Et Ioannis 5. *Opera quæ dedit mihi*

Bb 2 pater

234.
Op. 2. c. 7. &
Op. 3. c. 135. &
Op. 11. a. 17. &
Op. 60. c. 51. pr.